

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det gäller att vara noggrann när trästommen sätts ihop. Det är tungt att arbeta med glas, men inte så besvärligt.

TIDSÅTGÅNG:

3–4 arbetsdagar plus torktid för träolja och färg.

PRISBILD:

Vårt projekt med 24 glas kostade cirka 15 000 kr.

Glaset måttbeställs och skjuts lätt på plats i träkonstruktionen.

Lä och torrt vid ytterdörren:

Glasa in farstun

Tror du att det är svårt att bygga med glas? Då ska du kika närmare på denna fastukvist, för då ser du hur lätt det är. Det viktiga är att träkonstruktionen uppförs korrekt för då kan glaset lätt skjuts på plats.

Enkel konstruktion

Vi har använt samma trädimension, 45 x 120 mm, överallt i konstruktionen. Det är bara glaslisterna som har andra mått.

Hammarband
(överliggare)

Sparre

Det lodrätt
monterade glaset
är 5 mm tjockt.

Lägg märke till att det är
en 6 mm ventilationsspalt
mellan glaslisten på sidan
och bottenglaslisten.

Anslagslist

Glasband

Bottenglaslist

Distansbricka

Syll

Syll

Lodrätta
reglar
(stolpar)

Syll

Glaset i taket är
laminerat – för
säkerhets skull.

Bärlina

DETTA HAR ANVÄNTS

Glas:

- 6 mm laminerat glas (till taket)
- 5 mm glas (till sidorna)

Trä:

- 45 x 120 mm reglar
- 15 x 21 mm glaslistor
- 22 x 44 mm anslagslister
- 22 x 44 mm bottenglaslister
- 14 mm träpluggar

Dessutom:

- 4 x 45 mm aluminiumlister
- 2 x 8 mm glasband
- 20 x 22 mm expanderande fogband (Illmod eller liknande)
- Pu-lim
- Diverse distansbrickor av plast
- 3,2 x 40 mm glaslistskruvar, 5 x 40, 6 x 120 och 8 x 120 mm rostfria skruvar
- Träljå och utelasyr/färg

När man slår upp ytterdörren yr det inte in snö i hallen. Det är torrt på trappan, så man kan sätta sina stövlar och träsor där, och väggen ovanför trappan är numera torr.

Det är tre av de uppenbara fördelarna som farstukvisten av glas gav. Eftersom projektet utökades så att taket också täcker källartrappan, blev även den torr.

För att farstukvisten, som byggdes över trappan, inte skulle stjåla dagsljus

från bostaden, så byggdes den av glas – och det var förvånansvärt lätt. Glaset beställdes via Internet, och det innebar nästan halva priset jämfört med vad glasmästaren ville ha.

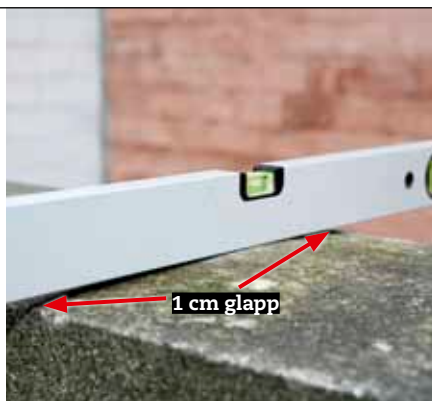
Det enda knepiga med att bygga med glas är att konstruktionen måste vara exakt, för annars passar inte glaset. Detta kräver noggranna ritningar och känsla för detaljer. Annars kan man beställa glaset när stommen är klar.

Syllen monteras

För att kunna skapa en stomme krävs att vi börjar med att montera en syll, precis som när man bygger hus. Här ska syllen fästas på en betongkant som är lätt avrundad. Vi beslutar att fästa syllen mitt på betongkanten. Det viktigaste är inte var den placeras utan att den monterar absolut vågrätt.

För att det inte ska tränga upp fukt i syllen från betongen, placerar vi den på små distansbrickor av plast. De är praktiska för de används också för att få syllen vågrät. För att hindra fukt och vatten att tränga in under syllen, fäster vi ett expanderande fogband under den.

1 Den gjutna kanten är inte plan utan lätt avrundad. Vi beslutar att lägga syllen mitt på rundningen.

2 Det är ett krav att syllen hamnar vågrätt. Till justering av regeln använder vi små plastbrickor, som samtidigt lyfter upp regeln en bit som fuktskydd.

3 Syllen läggs på plats och vi markerar för de lodräta stolparna (reglarna). Vi fixerar syllen och borrar sedan 8 mm hål rätt igenom den. Då blir det märken i betongen – märken som anger var vi ska borra för pluggarna.

4 Vi borrar 8 mm hål i betongen och trycker ner en betongplugg i varje. De kilar som är i vägen när vi borrar tas tillfälligt bort och läggs sedan på plats igen.

5 På undersidan av syllen fäster vi ett expanderande fogband. Det sätts 5–10 mm från utsidan på syllen och ser till att det inte tränger in fukt under den. Vårt band blir 20 mm tjockt när det har expanderat.

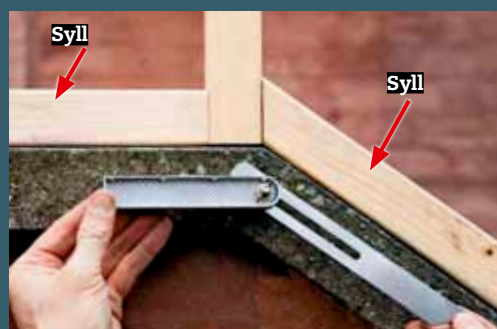

6 Nu kan vi skruva fast syllen på betongracket. Vi fäster den med 8 x 120 mm skruvar i de pluggar som har knackats ner i betongen.

Syllen följer trappans form

Eftersom vi vill att farstuvisten ska täcka hela trappan, så måste vi fästa en syll även på den del av betongracket som sluttar neråt. Förts sågades den av så att den kan

anslutas mot den vågräta syllen och närmaste stolpe. Sedan fixeras den, distansbrickor läggs på plats och hål borrar. Därefter markeras för de lodräta reglarna.

För att kunna överföra trappans vinkel till syllen använder vi en smygvinkel. Då blir det lätt att ställa in kapsågen korrekt.

Lodräta stolpar

Syllen har nu monterats och ligger absolut vågrätt. Nu ska de lodräta stolparna (reglarna) monteras och sedan ska ett hammarband läggas ovanpå stolparna.

Avståndet mellan trästommen och glaset kommer överallt att vara högst 5 mm och därför är det viktigt att varje del monteras exakt.

De lodräta stolparna mäts, markeras och kapas innan de sätts på plats. För att slippa flera synliga (och ofta fula) beslag fäster vi stolparna med pluggar. De som hamnar vid sidan av syllen fäster vi med skruvar.

Hammarbandet fästs enkelt – vi skruvar fast det ovanifrån i varje stolpe.

1 Av en regel sågar vi till en mall med två 15 mm hål. Den ska användas för att vi vill vara säkra på att få hålen på rätt ställe i både syll och stolpar. Hålen ska vara genomgående.

2 Mallen läggs på syllen längs markeringarna. Vi borrar hålen i syllen med 15 mm träborr.

3 Samma mall används till de två hålen i den lodräta stolpen. Även nu borrar vi med 15 mm träborr. Samtliga stolpar förses med hål i botten – med undantag av två stolpar.

4 Pluggarna trycks ner i hålen med pu-lim. Pluggarna ska vara kortare än det totala håldjupet i stolpe plus syll.
TIPS: Om träet är torrt och solen skiner bör du fukta träet i hålet och pluggen, för då hårdar limmet bättre.

5 Ett par klickar pu-lim hälls i hålen i stolparna innan de trycks ner över pluggarna i syllen. Träet fuktas lite.
TIPS: En smart detalj: genom att ställa stolparna ovanpå skruvarna som håller syllen, så döljer vi skruvarna.

6 Hammarbandet läggs på plats, men först kollar vi att alla stolpar står lodrätt. Överliggaren fästs med två 6 x 120 mm skruvar rätt ner i varje stolpe. Samtliga vinklar ska vara 90 grader, för annars har vi mätt fel någonstans.

Om hammarbandet måste förlängas

Hammarbandet är en standardregel på 45 x 120 mm, och här var vi tvungna att skarva det eftersom vi inte kunde få en hur lång regel som helst. Vi väljer en enkel

men klassisk bladfog, som dessutom är stark – framför allt när den både skruvas och limmas. Skarven måste inte placeras ovanpå en stolpe, men det är bäst.

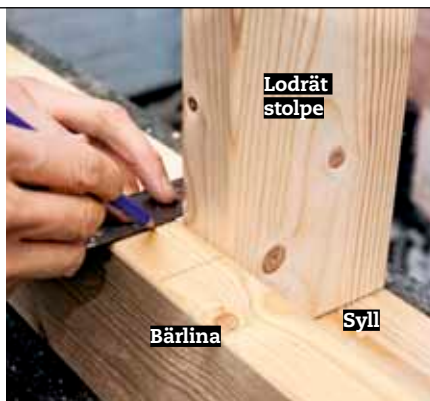

Den raka bladfogen är stark, och här ska regeln inte bära något, så det är inte nödvändigt att skarva ovanpå en stolpe.

Bärlina på väggen

Nu ska vi fästa en bärlina på väggen så att vi senare kan lägga sparrar mellan bärlinan och hammarbandet. Sparrarna ska fästas ovanpå de lodräta stolparna. Därför lägger vi bärlinan intill syllen och markerar var alla stolparna står. Det är ett mycket enklare sätt än att mäta sig fram till placeringen och sedan överföra måtten. Och det blir mer exakt.

Innan bärlinan skruvas fast på väggen ska vi såga urtag där sparrarna ska sitta.

1 Bärlinan läggs tätt intill syllen och de lodräta stolparna och fixeras med tvingar. Därefter markerar vi stolparnas placering på bärlinan, eftersom det är där som sparrarna sedan ska placeras.

2 Urtaget för sparrarna ska gå $\frac{1}{3}$ ner i bärlinan. Eftersom regeln är 120 mm görs jacken 40 mm djupa. Varje jack markeras med vinkelhake och sågas ut och sedan tas träet bort med stämjärn.

3 Bärlinan monteras. Vi borrar med 5 mm borr i träet innan vi borrar vidare med 8 mm borr och sätter pluggar i hålen. Bärlinan fästs med 8 x 120 mm skruvar. **TIPS:** Med tjärpapp mellan bärlinan och väggen skyddas träet mot fukt.

Sparrar läggs upp

Sparrarna placeras rakt ovanför stolparna. Dels för att det ger ett mer harmoniskt intryck, dels för att konstruktionen då blir styvare. Eftersom vi använder samma dimension till sparrarna som till stolparna, ser det ut som om stolparna vinklas mot bärlinan.

För att slippa använda byggbeslag har vi beslutat att såga urtag i bägge ändar av varje sparre. I bärlinänden gör vi ett 40 mm djupt urtag, alltså lika djupt som det i bärlinan. I änden vid hammarbandet använder vi en regelstump för markering, och det innebär att urtaget blir 45 mm djupt. Samliga fogar förstärks sedan med skruvar uppiifrån.

JURIDIK

Bygglöv. En utvändigt ändring av huset kräver nästan alltid bygglöv. Kontakta därför kommunen i god tid, så att du inte tvingas skjuta upp bygget. Du kan ev. klara dig med byggnämnan.

TIPS

Du kan måla när du är klar. Vi föreslår för det mesta att måla innan delarna sätts ihop. Här kommer emellertid alla träfogar att vara skyddade av glas, så vi väljer att måla efteråt. Du kan ev. stryka träet med olja först.

Laminerat glas är starkt och säkert

Av säkerhetsskäl väljer vi att använda laminerat glas till taket. För om en takpanna lossnar och ramlar ner på glaset, så splittras inte glaset och ramlar ner i vassa

skärvor. Det laminerade glaset består nämligen av två lager 3 mm tjockt glas med en klar folie på 0,38 mm mellan glaset och är därför segt.

Det laminerade glaset är segt eftersom det har en klar folie i mitten. Därför kan det inte splittras i vassa skärvor eller ramla ner från taket.

6 Sparrarna läggs upp och skruvas fast. Vi använder 6 x 120 mm skruvar och vi drar i dem uppiifrån, och tack vare den konstruktionen slipper vi använda beslag.

1 Den första sparren läggs på plats i urtaget. Med en vinkel drar vi ett streck parallellt med väggen. På så sätt markerar vi den vinkel som änden ska kapas i. Ändarna på övriga sparrar kapar vi i samma vinkel.

2 Samtliga sparrar kapas i ena änden. När vi har sågat till ändarna kan varje sparre läggas upp på bärlinan och skjutas in helt mot väggen.

3 Den första sparren läggs upp igen, för nu ska vi markera för det 40 mm djupa urtag som ska sågas i änden.

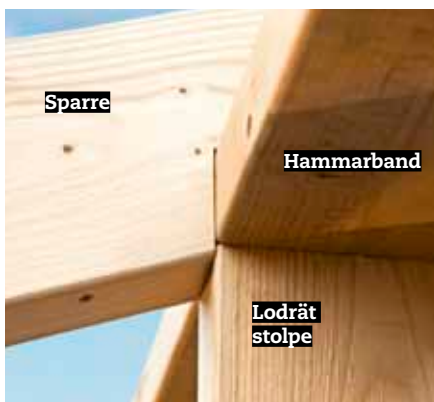

4 I den andra änden av varje sparre ska det också göras ett urtag. Vi lägger en regelstump ovanpå hammarbandet och ritar längs ovansidan av den. Det innebär att urtaget blir 45 mm djupt.

5 Nu kan vi såga alla urtag i bägge ändar. När den första sparren är klar, kollar vi att den passar och sedan kan vi använda den som mall.

När sparrarna har lagts på plats blir konstruktionen stabil. Nu börjar vi ana hur farstukvisten kommer att se ut.

7 Vid hammarbandet fäster vi sparren med 6 x 120 mm skruvar, och de dras också i uppfifrån. Sparren döljer de skruvar som hammarbandet har fästs med i stolparna.

Glas på taket

Vi beställde faktiskt glaset innan trästommen var klar. Det vågade vi göra eftersom vi hade mycket exakta ritningar och vi dessutom var mycket noga vid monteringen av de olika delarna.

Nu är det dags att sätta glaset på plats och vi börjar med det laminerade glaset till taket. Men innan det läggs på plats grundar och målar vi allt trä plus de lister som ska hålla glaset på plats. Därefter monterar vi anslagslisterna – de som glaset vilar på.

Mellan två glas fäster vi en aluminiumlist och på undersidan av listen monterar vi glasband. Varje glas ligger därför klämt mellan två glasband på varje sida.

MATERIAL

Beställ glas på Internet. Det finns flera leverantörer som säljer glas från sina webbplatser. Sök med hjälp av Google, så hittar du säkert flera. Priserna varierar mycket och du kan spara upp till cirka 40 procent av glasets pris. Passa på att beställa glasband samtidigt. Räkna med en leveranstid på cirka 4 veckor och undersök noga om frakt ingår. Ta kopior av din beställning och orderbekräftelsen.

Alla lister som håller glaset ska också grundas och målas.

1 Hela stommen grundas och målas.

Vi strök allt trä med träolja och därefter en gång med heltäckande utelasyr. Det gav en lagom svag nyans.

2 Aluminiumlisten, som sätts mellan två glas, förses med ett 2 x 8 mm glasband längs kanterna på ena sidan. Men först har vi borrar ett antal 6 mm hål för monteringen.

3 På ovansidan av alla sparrar fästs glasband – ett längs varje sida. Glasbandet är av gummi och har självhäftande baksida.

4 Glaset läggs på glasbanden. Utrymmet mellan två glas ska vara så stort att en 5 mm skruv kan dras ner mellan dem utan att snudda. Listerna läggs så att de går in över glaset och dras fast. Då kläms glaset mellan glasbanden.

Vattnet leds bort från trappan

Samtliga glas i taket monteras så att de sticker ut 15 mm från sparrarna. Då fungerar glaskanten som droppkant, som leder bort vatten från trappan och konstruktionen. Det är endast om det blåser från norr medan det regnar som det skvätter en del på de nedersta trappstegen.

Aluminiumprofilen skruvas fast på sparren mellan två glas så att profilen låser glaset. För att glaset inte ska skadas ligger det på glasband och sådana sitter också på profilen.

Glaset sticker ut 15 mm från sparrarna och fungerar som droppkant.

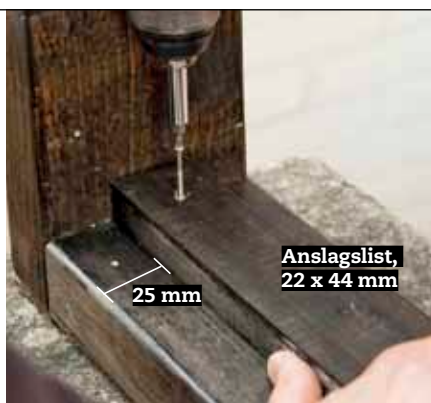
Glas i väggarna

Glaslet på väggarna ska sitta mellan två par lister. Först fäster vi en 22 x 44 mm anslagslist nertill. Längs sidorna och upptill fäster vi 15 x 44 mm lister.

På anslagslisterna, som fungerar som underlag för glasen, sätter vi glasband av gummi – hela vägen runt.

På botten läggs små distansbrickor för att glasen inte ska vila på träet. När brickorna är på plats sätts glaslet upp.

Varje glas fixeras med ytterligare lister, fast nu på utsidan av glasen. Tänk på att glaslisterna längs sidorna inte ska gå hela vägen ner till bottenlistan. Det ska finnas en liten ventilationsspringa mellan listerna.

1 Upptill och nertill skruvar vi fast en anslagslist. Därefter fäster vi 15 x 21 mm anslagslister på sidorna. Samtliga lister ska monteras 25 mm från kanten med 3,2 x 40 mm trallskruv.

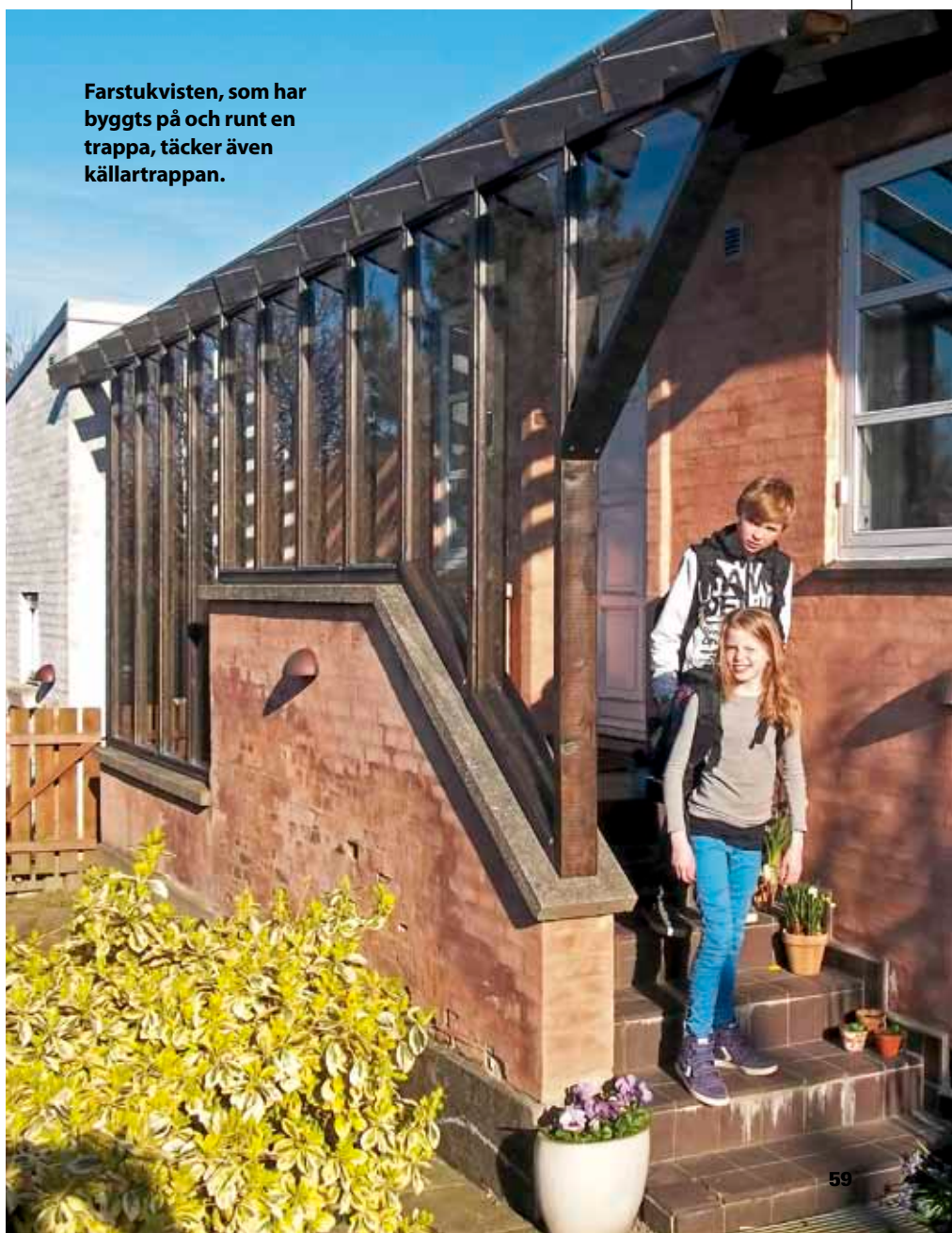
2 Glasband av gummi fästs på glaslisterna hela vägen runt. Dem sätter vi så långt ut som möjligt i fönsteröppningen och trycker fast dem hårt.

3 Innan vi kan sätta i glaslet lägger vi distansbrickor av plast i falsen, för dem ska glaslet vila på. Genom att använda tunna brickor kan vi eliminera små nivåskillnader och få glaslet lodrätt.

4 Nu sätter vi fast andra lister, dvs. de som ska hålla glasen på plats. Medan man skruvar fast de utvändiga glasningslisterna med 3,2 x 40 mm trallskruv, är det en fördel om man kan få någon att hålla glasen medan man skruvar.

Farstukvisten, som har byggts på och runt en trappa, täcker även källartrappan.